

SUORINTA TIETÄ SEPAAN!

Kauppiaan Käsikirja

Mitä kauppiaan pitää tietää yhtenäiseen euromaksualueeseen SEPAan siirtymisestä, kun korttimaksaminen uudistuu?

-
- 1 Alkusanat – Korttimaksaminen uudistuu
  - 2 Muistilista SEPAan siirtymiseen
  - 3 SEPA:n käyttöönotto etenee
  - 4 Uudet kansainväliset maksukortit ja maksupäätteet
  - 5 Jo käytössä olevat SEPA-kelpoiset maksukortit
  - 6 Sirua lukevien maksupäätteiden käyttöönotto
  - 7 Huomioitavaa maksupäätteiden valinnassa ja sijoittelussa
  - 8 Maksupäätteiden vaatimukset
  - 9 Maksupäätteiden päivitys
  - 10 Tiedonsiirtotavat uudistuvat
  - 11 Korttimaksamisen turvallisuus: PCI-tietoturvastandardi
  - 12 Todentamispalvelut verkossa
  - 13 Maksupalvelulaki voimaan toukokuussa 2010
  - 14 Lisätietoa SEPAsta verkossa
  - 15 SEPA-sanasto

Korttimaksaminen uudistuu

Helsingissä 26.3.2010

Hyvä yrittäjä,

Yhtenäiseen euromaksualueeseen SEPAan (Single Euro Payments Area) siirrytään kovaa vauhtia. SEPA:n myötä euromääräisten maksujen suorittaminen on euroalueella yhtä nopeaa, edullista ja turvallista kuin kotimaassa.

Yrityksiltä SEPAan siirtyminen edellyttää uudistuksia taloushallintoon ja maksuliikenteen järjestelmiin. Kauppiainen tulee varmistaa maksupäätejärjestelmän toimittajalta, että maksupäätteet ja niitä tukevat ohjelmistot ovat valmiita kansainvälisten SEPA-maksukorttien käyttöönottoon vuoden 2010 loppuun mennessä.

Tässä oppaassa kerromme tarkemmin SEPA:n edellyttämistä uudistuksista, jotta ne sujuisivat mahdollisimman mutkattomasti. Oppaan loppusivuilta löytyy myös SEPAsanasto, joka auttaa hankalampien termien ja lyhenteiden ymmärtämisessä. Julkaisun sisältöä on suunniteltu yhteistyössä Kaupan Liiton kanssa.

Muistathan, että yritysten tulee olla valmiita SEPA:n käyttöönottoon vuoden 2010 loppuun mennessä!

Lisätietoa SEPASTA löytyy verkosta, muun muassa Finanssialan Keskusliiton sivuilta osoitteesta www.fkl.fi.

Tervetuloa SEPA-aikaan!

Piia-Noora Kauppi

Toimitusjohtaja, Finanssialan Keskusliitto

VARMISTA KORTTIMAKSAMISEN SUJUVUUS

- Päätä mitkä kortit käyvät maksuvälineenä ja hoida sopimukset kuntoon
- Hanki sirukortteja lukeva maksupäätte vuoden 2010 loppuun mennessä
- Varmista, että maksupäätte on tyyppihyväksytty
- Huolehdi maksupäätteen korttitaulun päivityksestä
- Varmista, että maksupäättejärjestelmä noudattaa PCI-tietoturvastandardia
- Huolehdi siitä, että asiakas voi hoitaa sirumaksutapahtuman itse

Yhtenäisen euromaksualueen SEPA:n (Single Euro Payments Area) käyttöönotto etenee Euroopassa. EU:n komissio on asettanut tavoitteeksi muodostaa Euroopan talousalueelle maksuliikennettä koskevan kotimarkkina-alueen. SEPA:n tarkoituksena on luoda kilpailua ja alentaa kustannuksia.

SEPA muuttaa tilisiirtojen, korttimaksujen ja suoraveloitusten maksamista ja välitystä. Siirtymäajan jälkeen yhteensä 32 EU- ja ETA-maan väliset ja sisäiset maksut kulkevat samoilla säännöillä ja yhtenäisillä järjestelmillä. Yrityksille tämä merkitsee toimialasta ja toiminnan laajuudesta riippumatta sitä, että järjestelmiltä edellytetään SEPA-yhteentoimivuutta.

Maksujenvälityksen yhtenäistäminen on jatke käteisen euron käyttönotolle. Siirtyminen yhtenäiseen euromaksualueeseen alkoi tammikuussa 2008, kun eurotilisiirtojen välitys käynnistyi yhtenäisin säännöin. Pankit ovat vuoden 2008 alusta tarjonneet asiakkaiden käyttöön SEPA-yhteensopivia yleiskäyttöisiä maksukortteja. SEPA:n tavoitteena on harmonisoida korttimaksamisen prosesseja sekä mahdollistaa samojen maksupäätteiden ja tapahtumanvälitysprosessien käyttäminen Euroopan laajuisesti.

Uudet kansainväliset maksukortit ja maksupäätteet

4

Sirun ja tunnusluvun käyttö maksamisessa lisääntyy vauhdilla SEPA:n muodostamisen myötä. Uudet kansainväliset maksukortit sisältävät EMV-sirun, joita kauppojen maksupäätteiden on kyettävä lukemaan. Korttimaksuja vastaanottavalle yritykselle tämä merkitsee mm. sirua lukevan maksupäätteen hankkimista tai esimerkiksi nykyisen maksupäätteohjelmiston päivittämistä.

Maksukorteilla maksetaan SEPA-alueella jatkossa samalla tavalla maasta riippumatta. Jotta tämä olisi mahdollista, korttien ja korttimaksujen vastaanottamisessa käytettävien laitteiden on täytettävä Euroopan Keskuspankin ja European Payments Councilin asettamat vaatimukset ja standardit.

Sirukortit ja sirupäätteet parantavat korttimaksamisen turvallisuutta. Tavoitteena on, että kaikissa suomalaisten pankkien liikkeelle laskemissa korteissa on siru. Kaikki Suomessa toimivat käteisautomaatit ovat jo SEPA-ajassa ja sirumaksamiseen sopivien maksupäätteiden määrä lisääntyy koko ajan.

Yhtenäisen euromaksualueen aikana yrittäjät voivat edelleen itse päättää, mitä kortteja hyväksyvät maksuvälineenä, ja minkä palveluntarjoajan kanssa tekevät korteista tilitys-sopimuksen.

Yhtenäisen euromaksualueen muodostaminen edellyttää SEPA-yhteensopivien sirukorttien käyttöönottoa vuoden 2010 loppuun mennessä.

- **Hankintalistalle sirukortteja lukeva maksupäätte sekä maksupäätteohjelmiston päivittäminen.**
- **SEPA-yhteensopivat sirukortit on otettava käyttöön vuoden 2010 loppuun mennessä.**

EMV-sirun sisältäviä maksukortteja on Suomessa jo 6,2 miljoonaa kappaletta, mikä tarkoittaa noin 85% kaikista pankkien maksukorteista. SEPA-kortit voivat olla pankkikortin tapaan toimivia tiliin sidottuja maksukortteja (debitkortteja), perinteisiä luottokortteja (creditkortteja) tai niiden yhdistelmiä (credit/debit -kortteja).

Yleisimpiä sirullisia SEPA-maksukortteja ovat tällä hetkellä Visa- ja MasterCard -luottokortit, maksu- ja yhdistelmäkortit (Visan ja Mastercardin credit/debit -kortit) sekä Visa Electronit. Muissa SEPA-maissa käytössä on lisäksi Visa Electronia vastaavia Maestro-kortteja sekä uusia, pelkästään sirumaksupäätteissä toimivia V-Pay -kortteja, joilla voi maksaa myös Suomessa.

Eräissä SEPA-maissa on lisäksi käytössä erilaisiin kansallisiin korttiohjelmiin perustuvia ratkaisuja, jotka mahdollistavat kortin käytön useammassa SEPA-alueen maassa. Kokonaan uusia SEPA-alueelle keskittyviä korttiohjelmia on suunnitteilla. Näiden korttiohjelmien käyttöönotto eri maissa riippuu kaupallisesta kysynnästä ja niiden kehittäminen on vielä alkuvaiheessa. Kotimaisten vanhaan magneettijuovatekniikkaan perustuvien kansallisten pankkikorttien muuttamisesta SEPA-kelpoiseksi ei ole tehty päätöksiä.

Erilaiset korttityypit

- ▶ **Creditkortit** (luottokortti, Visa Credit tai Credit Master Card)
Creditkortti on luotollinen kortti, jolla maksetut ostokset laskutetaan jälkikäteen erillisellä laskulla esim. kerran kuukaudessa.
- ▶ **Debitkortit**
Debitkortit ovat pankkitiliin liitettyjä kortteja, joiden ostokset veloitetaan suoraan tililtä ja ne voidaan jakaa varmennusominaisuuden mukaan kahteen ryhmään:
  - **Online-debitkortti** (tiliveloituskortti, esim. Visa Electron, Maestro)
    - Maksettaessa tapahtumat varmennetaan ja maksun kate varataan maksajan pankkitililtä osto hetkellä.
  - **Debitkortti** (tiliveloituskortti, esim. Visa Debit tai Debit Master Card)
    - Varmennaminen tehdään tarvittaessa kortin ohjaamana
- ▶ **Yhdistelmäkortit**
Myös credit ja debit -ominaisuuksien yhdistäminen samaan korttiin on yleistä.

Euroopassa on tällä hetkellä lisäksi kehitteillä uusia SEPA-yhteensopivia korttituotteita.

SEPA-yhteensopivien maksukorttien käyttö ja vaatimukset myyntipisteissä

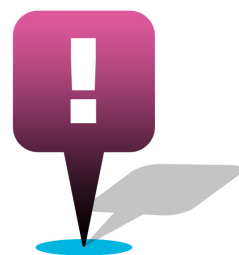
- SEPA-korttiohjelmat perustuvat sekä korttien että maksupäätteiden osalta kansainväliseen EMV-standardiin
- SEPA-yhteensopivat sirukorttipäätteet on otettava käyttöön vuoden 2010 loppuun mennessä
- Maksupäätteessä on oltava päivitettyinä viimeisin ohjelmaversio SEPA-vaatimusten mukaisesti.
- Yritys/kauppias/yhteisö valitsee kortit, jotka se hyväksyy maksuvälineinä
- Korttiohjelmakohtaiset maksutakuut ovat voimassa SEPA-korteissa
- Maksujen vastaanottaminen edellyttää kauppiassopimusta korttitapahtuman vastaanottajan/tilittäjän kanssa:
  - Korttitapahtumien provisioista sovi-taan kauppiassopimuksessa
  - Korttitapahtumien vastaanotto- ja tilityspalvelua tarjoavan osapuolen voi vapaasti valita SEPA-alueella toimivista palveluntarjoajista. Tällä hetkellä Suomessa toimivia palveluntarjoajia ovat Luottokunta/pankit sekä eräät luottokorttiyhtiöt omien korttiansa osalta.
- Merkittävä hyöty itsepalvelua tarjoavalle kauppiaille on, että myös ulkomail-la myönnettyjä EMV-kortteja voi ottaa vastaan itsepalveluautomaateissa
- Sirumaksupäätteellä toimittaessa kortti on koko ajan asiakkaan hallussa ja al-lekirjoituksen sijaan asiakas näppäilee tunnusluvun (PIN)

Yhtenäinen euromaksualue SEPA ja sirukorttien käyttöönotto saattaa edellyttää kaupalta teknisiä muutoksia, investointeja sirumaksupäätteisiin ja/tai niitä tukeviin ohjelmistoihin. SEPA:n tavoitteena on tarjota kaupalle mahdollisuus käyttää kaikkialla euroalueella samoja maksupäätteitä. Näin maksupäätetoimittajien ja tapahtuma-aineistojen vastaanottajien ja tilittäjien tarjontaa on enemmän.

Kaupoissa ja muissa korttimaksuja vastaanottavissa myyntipisteissä SEPA merkitsee sirua lukevien maksupäätteiden käyttöönottoa. Useat liikkeet ovat jo hankkineet sirumaksupäätteen ja näillä liikkeillä on jo nyt perusvalmiudet myös uusien SEPA-korttien hyväksymiseen. Sirumaksupäätteissä korttitiedot päivittyvät yleensä automaattisesti, jolloin uusien korttityyppien käsittely onnistuu ilman erillisiä toimenpiteitä.

Mikäli markkinoille tulee kokonaan uusia kortteja, saattaa näiden käyttöönotto kuitenkin edellyttää sopimusten ja maksupäätteohjelmiston päivytystä. Näiden korttituotteiden tapahtumien vastaanottajat tiedottavat mahdollisista päivytystarpeista. Sirumaksupäätteen ja päivitetty ohjelmisto mahdollistavat myös käteisnoston korttimaksun yhteydessä kansainvälisen käytännön mukaisesti.

- Kauppojen maksupäätteiden pitää pystyä lukemaan sirukortteja.

Huomioitavaa maksupäätteiden valinnassa ja sijoittelussa

7

Korttien käsittelyyn liittyviin toimintatapoihin tulee SEPA:n myötä muutoksia. Tavoitteena on, että asiakas käyttää jatkossa itse sirukorttiaan, eikä enää anna sitä kassalle. Sirumaksupäätettä käytettäessä kortti on koko ajan asiakkaan hallussa ja allekirjoituksen sijaan asiakas näppäilee tunnusluvun (PIN).

Maksutilanteessa maksupäätteen tulee olla sijoitettu siten, että maksajan pitää itse pystyä:

- asettamaan kortti maksupäätteeseen
- valitsemaan kortin käyttötavan ja
- syöttämään tunnusluvun.

Finanssialan Keskusliitto, Luottokunta ja Kaupan Liitto ovat laatineet yhdessä oheiset suositukset maksupäätteiden valintaan ja sijoitteluun. Tärkeää on muun muassa huomioida, että laitteiden sijoittelu olisi asiakkaan ja kauppiaan kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaista.

Millainen on hyvä sirumaksupäätteen?

**Mitä jos maksaja unohtaa PINin?
Turvavinkkejä kappaleessa 11.**

Millainen on hyvä sirumaksupäätte?

Maksupäätteessä on oltava mm.

- siru- ja magneettijuovalukija
- tunnuslukunäppäimistö
- näppäimistön näkösuoja, joka estää ulkopuolisia näkemästä maksajan syöttämää tunnuslukua.

Huomioi, että laitteen

- näyttö on
  - riittävän suuri, jotta maksutavat ovat kerralla nähtävissä
  - kirkas ja selkeälukuinen
- numero- ja toimintonäppäimet ovat
  - riittävän kookkaita
  - selkeästi sijoiteltuja
- toimintonäppäimet ovat omilla värikoodeillaan: hyväksy (vihreä), korjaa (keltainen) ja peruuta (punainen)
- malli ja tyyppi ovat käyttöympäristösi sopivat; joillekin toimialoille sopivat paremmin kiinteään jalustaan sijoitetut laitteet ja toisille taas kannettavat langattomassa verkossa toimivat laitteet (esim. ravintolat)
- kiinnitys sallii päätteen liikuttelun huomioiden toimintarajoitteiset ja eri pituiset asiakkaat

Päätteen ja/tai tunnuslukunäppäimistön sijainti

- laitteen on oltava lähellä asiakasta (asiakas käyttää sirukorttia)
- tarvittaessa laite on voitava siirtää tai kääntää helposti
- laitteen on oltava sijoitettu turvallisesti siten, että vain maksaja näkee tunnusluvun näppäilyyn
- turvakamera ei saa taltioida tunnuslukunäppäilyä
- toimintarajoitteiset asiakkaat tulee myös huomioida
- sijoittelu saattaa edellyttää muutoksia kassapöytään

Maksupäättejärjestelmään olennaisena osana kuuluvat

- tarvittava laitteisto ja laitehuolto
- ohjelmiston ylläpito ja käyttöoikeus
- turvalliset tietoliikenneyhteydet
- tukipalvelut

Varmista laitetta hankkiessasi, että edellä mainitut asiat on huomioitu. Neuvoja laitevalintaan ja laiteominaisuuksiin liittyen saat omasta pankistasi tai Luottokunnan kauppiaspalveluista.

Maksupäätteen käytön hyödyt

- Maksupäätte nopeuttaa korttimaksujen käsittelyä, jolloin kassajonot lyhenevät ja asiakkaita pystytään palvelemaan entistä nopeammin.
- Varaudu kuitenkin siihen, että muutosvaiheessa voi ilmetä hitautta ja tarvetta opastaa asiakkaita.
- Maksupäätteen käyttö vähentää vaihtorahan tarvetta ja käsittelyä.
- Maksusuoritukset ovat entistä turvallisempia käteisen rahan vähentyessä.
- Maksupäätteen antamien varoitusten automaattinen tarkastus ehkäisee väärinkäytöksiä.

Käyttöön otettavien maksupäätteiden on oltava EMV-sertifioituja, eli tyyppihyväksytyjä. Sirumaksupäätelaitteiden käyttämän ohjelmistoytimen (engl. kernel) tyyppihyväksyntä on uusittava ja tarkistettava kolmen vuoden välein. Maksupäätetoimittaja on vastuussa tyyppihyväksynnän hankkimisesta ja tyyppihyväksynnän uusimisesta. Tarkista, että sirupäätte, jonka aiot hankkia, on tyyppihyväksytty. Lisätietoa ja luettelon Suomessa hyväksytyistä maksupäätteistä löydät esim. Luottokunnan verkkosivuilta (www.luottokunta.fi).

SEPA-hankkeen edetessä EMV-maksupäätteille on myöhemmin tulossa koko SEPA-alueen kattava sertifiointimenettely. Korttitapahtumien vastaanottajilla saattaa myös olla jatkossa omia vaatimuksia, joista vastaanottajat tiedottavat itse.

- **Tarkista, että sirupäätte, jonka aiot hankkia, on tyyppihyväksytty.**

Suomessa arvioidaan olevan käytössä 165 000 maksupäätettä, joista 85 000 on EMV-maksupäätteitä ja 80 000 vain mg-juovaa lukevia vanhoja maksupäätteitä (tilanne 30.9.2009).

Jotta kauppiaan käytössä olevat maksupäätteet ja maksupäätteohjelmistot toimisivat asianmukaisesti, niitä on päivitettävä säännöllisesti. Yleisin syy maksukortin hylkäämiseen on se, että maksupäätteen korttitaulua ei ole päivitetty.

- Korttitaulussa on lueteltu kaikki suomalaisen maksupäättejärjestelmään kelpaavat kortit.
- Magneettijuovakortteja lukeviin maksupäätteisiin korttitaulu on päivitettävä käsin kaksi kertaa vuodessa. Sen voi tehdä kauppiaan ohjelmistotoimittaja tai kauppias itse.
- Korttitaulu on maksupäättejärjestelmäkuvauksen liite ja se on saatavissa Finanssialan Keskusliitosta. Päivitysten jakelusta on sovittava erikseen FK:n yhteyshenkilön Markku Hirvosen kanssa (markku.hirvonen@fkl.fi).
- EMV-maksupäätteisiin korttien käsittelytiedot päivittyvät automaattisesti. Käytössä olevien vanhojen maksupäätteohjelmistojen päivitys ei ole automaattista, eivätkä vanhat ohjelmistot vastaa nykyisiä vaatimuksia. Näiden maksupäätteiden päivitysten osalta kauppiaan olisi pikimmiten otettava yhteys järjestelmätomittajaansa.
- EMV-maksupäätteiden automaattinen päivittyminen edellyttää voimassaolevaa ylläpitosopimusta kauppiaan ja maksupäätetoimittajan välillä. Varmistathan, että sopimuksesi kattaa myös automaattipäivitykset.

Vanhoissa maksupäättejärjestelmissä maksukorttien katevarmennus on hoidettu Elisan tai TeliaSoneran X.25-verkon kautta. Tämän verkkotekniikan vanhenemisen takia uusissa päätteissä korttimaksujen varmennustapahtumat välitetään TCP/IP-verkon kautta. Muutos nopeuttaa varmennuskyselyitä, parantaa tietoturvaa ja useimmiten myös alentaa tietoliikennekustannuksia.

Elisa ja TeliaSonera ovat ilmoittaneet, että X.25-verkkojen kautta hoidettu maksukorttien katevarmennus loppuu vuoden 2010 lopussa. Korvaava TCP/IP-järjestelmä on jo käytössä, joten kauppiaan kannattaa ottaa yhteyttä ohjelmistotaloonsa asian hoitamiseksi kuntoon.

Tämä muutos ei ole suoraan SEPasta johtuvaa, vaan liittyy verkkoteknologian uudistumiseen.

Korttimaksamisen turvallisuus: PCI-tietoturvastandardi

Tietoturvasta huolehtimisesta on tullut tärkeä osa yritysten arkea, kun tietomurtojen riski erilaisissa tietojärjestelmissä on kasvanut. Vaikka SEPAn myötä käyttöön tuleva siruteknologia parantaa korttimaksamisen turvallisuutta, tarvitaan muutakin. Yrityksen ja kaupan on pystyttävä turvaamaan kortinhaltijoiden maksukorttitiedot kaikissa olosuhteissa ja nostettava kaikkien korttitietoja käsittelevien tahojen tietoturvaso mahdollisimman korkeaksi. Siksi kauppiaan tulee edellyttää maksupäätteen tarjoalta PCI-sertifiointia.

PCI-tietoturvastandardi on kansainvälinen maksukorttialan tietoturvastandardi. Sillä turvataan korttitapahtumien välitystä ja säilytystä maksupäätteissä. PCI-tietoturvastandardi ohjaa maksukorttien tapahtumatietojen vastaanottamista, käsittelyä, tallentamista ja välittämistä. Standardin noudattaminen on pakollista kaikille korttitapahtumia vastaanottaville, välittäville tai tallentaville tahoille, kuten kaikille kauppiaille, jotka vastaanottavat maksukorttimaksuja sekä kaikille palveluntarjoajille, jotka käsittelevät maksukorttitapahtumia. Standardilla pyritään ehkäisemään korttitietojen joutumista sivullisten haltuun tietojärjestelmissä ja tietoliikenneyhteyksillä.

Standardin vaatimusten piirissä ovat myös kaikki tahot, jotka tallentavat, kokoavat tai välittävät maksutapahtumatietoja joko kauppiaiden tai toisten palveluntarjoajien luukuun. Näitä tahoja ovat esimerkiksi pankit, Luottokunta, sekä muut tapahtumanvälityspalveluja tarjoavat yhteisöt. Palveluntarjoajat vastaavat itse PCI-tietoturvastandardin noudattamisesta.

Aivan kuten muukin yrityksen tietoturva korttimaksamisen turvallisuus on yrittäjän vastuulla. Yrityksen tulee varmistaa, että kaikki yrityksen korttimaksamiseen liittyvät maksupäätteet, -järjestelmät, -ohjelmistot ja prosessit ovat tietoturvaltaan PCI-standardin määrittelemällä minimitasolla.

Turvavinkkejä

PCI-standardin pääkohdat kauppiaille

- Suojaa tiedot asentamalla palomuuriratkaisu ja ylläpitämällä sitä.
- Älä käytä ohjelmistotoimittajan määrittämiä oletussalasanvoja tai muita tietoturva-asetuksia.
- Suojaa tallennetut kortinhaltijatiedot.
- Siirrä kortinhaltijoiden tiedot ja muut luottamukselliset tiedot julkisissa tietoverkoissa salattuina.
- Käytä virustorjuntaohjelmistoa ja päivitä se säännöllisesti.
- Kehitä turvallisia järjestelmiä ja sovelluksia sekä ylläpidä niitä.
- Rajoita pääsy tietoihin koskemaan vain niitä, jotka tarvitsevat niitä liiketoiminnallisiin tarkoituksiin.
- Luo jokaiselle tietojärjestelmän käyttäjälle yksilöllinen käyttäjätunnus.
- Rajoita fyysinen pääsy kortinhaltijoiden tietoihin.
- Seuraa ja valvo kaikkea verkkoresurssien ja kortinhaltijoiden tietojen käyttöä.
- Testaa tietoturvajärjestelmät ja -prosessit säännöllisesti.
- Luo työntekijöitä ja alihankkijoita koskeva tietoturvakäytäntö.

PCI-tietoturvastandardin laadinnassa ovat olleet mukana kaikki kansainväliset korttiyhtiöt: Visa International, MasterCard Worldwide, American Express, JCB ja Discover Financial Services.

Lisätietoja PCI-tietoturvastandardista: <https://www.pcisecuritystandards.org/#>

Mitä kauppias voi tehdä, jos maksaja unohtaa PINin?

- Sirukortilla ja sirumaksupäätteellä Suomessa maksettaessa käytetään pääsääntöisesti aina tunnuslukua.
- Erityistapauksessa kauppias voi halutessaan hyväksyä maksun allekirjoituksella tunnusluvun näppäilemisen sijaan.
- Kun kyse on maksamisesta kotimaisella pankkikortilla tai yhdistelmäkortin pankkikorttiominaisuudella PIN-näppäilyyn ohitus voidaan sallia.
- Tarkista silloin aina maksajan henkilöllisyys virallisesta henkilötodistuksesta.

Maksupäätteen turvallisuus

- Hanki maksupäätteet vain luotettavalta laitetoimittajalta ja valvo, ettei niitä manipuloida.
- Ohjeista henkilökuntasi kieltämään ja raportoimaan kaikki yritykset vaihtaa tai korjata maksupäätettä, jos huoltokäynnistä ei ole etukäteen sovittu.
- Ilmoita maksulaitteiden varkaudet tai manipulointirytykset poliisille.

Kansainväliset korttijärjestelmät ovat tuoneet maksukorteilla verkossa maksamiseen erilaisia turvamenettelyjä, joilla pyritään varmistamaan verkossa palveluita tarjoaville kauppiaille tehokkaat ja turvalliset maksutavat korteilla.

MasterCard SecureCode ja Verified by Visa ovat Internet-maksamisen turvallisuutta parantavia todentamispalveluja, joissa maksutapahtuman molemmat osapuolet, ostaja ja kauppias, todennetaan ostohetkellä. Kauppias voi näin varmistua kortilla verkossa maksavan tunnistamisesta kortin myöntäneen pankin toimesta. Lisätietoja saa osoitteesta www.luottokunta.fi.

Kuluttaja ja yritys voivat tehdä ostoksia turvallisesti MasterCard-korteilla niiden verkkokauppioiden sivuilla, joilla on MasterCard SecureCode -tunnus ja Visa-korteilla niillä sivuilla, joilla on Verified by Visa -tunnus. Nämä tunnuksot varmistavat, että kortin käyttäjä tietää, että kauppias on liittynyt mukaan todentamispalveluun oman pankkinsa kautta, ja että korttimaksuja voi kyseisen kauppiaan palveluissa turvallisesti käyttää.

MasterCard ja Visa korteilla voi olla mahdollista ainakin toistaiseksi maksaa myös verkkokaupoissa, joissa ei ole MasterCard SecureCode tai Verified by Visa tunnuksia, mutta tällöin on syytä tiedostaa MasterCard SecureCode ja Verified by Visa -kauppapaikkoja alempi tietoturvaso.

Maksupalvelulaki voimaan toukokuussa 2010

13

- **Maksupalveludirektiivillä (2007/64/EY), joka on annettu 13.11.2007, luodaan lainsäädäntökehikko yhtenäisellä euromaksualueella tarjottaville maksupalveluille ja luodaan samalla oikeudellinen perusta SEPA:lle.**
- **Suomessa direktiivi pantaneen kansallisesti täytäntöön 1.5.2010 voimaan tulevalle maksupalvelulailla ja maksulaitoslailla.**
- **Tarkempia tietoja maksupalvelulaista löytyy mm. Finanssialan Keskusliiton SEPA-sivustoilta (www.fkl.fi).**

14

Lisätietoa SEPASTA verkossa

Finanssialan Keskusliitto: www.fkl.fi

Tietoa PCI-tietoturvastandardista: PCI Security Standards Council www.pcisecuritystandards.org (englanniksi)

Tietoa EMV-standardista: **EMV Co:** www.EMVco.com (englanniksi)

MasterCard: www.mastercard.com

Visa: www.visa.com

Tietoa kauppiaan raportointivelvollisuudesta PCI-tietoturvastandardin noudattamisessa Luottokunnan sivuilla: www.luottokunta.fi

EMV

Magneettijuovalla varustetut maksukortit korvautuvat uusilla EMV-standardin mukaisilla sirukorteilla maailmanlaajuisesti lähivuosina. Lyhenne EMV tulee korttimaksamisen standardin kehittäneistä kansainvälisten Europayn, MasterCardin ja Visan nimistä ja koskee sirukortteja, sirumaksupäätteitä ja niitä tukevia ohjelmistoja.

Debitkortti

Debitkortti on pankin asiakkaalleen myöntämä kansainväliseen käyttöön tarkoitettu sirullinen maksukortti, joka on liitetty pankkitiliin. Debitkortti voi aina edellyttää online-varmennusta (esim. Visa Electron/Maestro) tai se voi toimia niin, että varmennus tehdään vain tarvittaessa, kortin tai maksupäätteen parametrien niin edellyttäessä.

Kortinantaja (Issuer)

Kortinantaja eli kortin liikkeellelaskija on pankki tai muu kortteja liikkeelle laskeva organisaatio, joka vastaa omien korttiensa jakelusta, elinkaaresta sekä niillä tehtyjen ostosten ja käteisnostojen veloittamisesta kortinhaltijan tililtä. Kortinantaja määrittää omien korttiensa käyttöehdot. Jos kortinantaja itse ei toimi tilittäjänä, sen on sovittava toisen tilittäjän kanssa tapahtumien välittämisestä ja maksupäätteiden sertifoinneista.

Korttitapahtumien vastaanottaja / tilittäjä (Acquirer)

Maksunsaaja (yritys) sopii korttitapahtumien hyvityksestä sekä aineistojen vastaanottoon ja käsittelyyn liittyvistä asioista tilittäjän kanssa. Tilittäjä tai sen valtuuttama taho sertifoi maksupäätteet käyttäen niitä kortteja, joiden sertifoinnista tilittäjä on sopinut ao. kortinantajan kanssa.

Luottokortti, creditkortti

Luottokortti eli creditkortti on kortti, jonka avulla kortinhaltijalle myönnettyä luottoa käytetään tavaroiden ja palveluiden maksamiseen. Luottokortit voivat olla joko yleisluottokortteja tai erityisluottokortteja. Jos luotto on korotonta ja ostot maksetaan kokonaisuudessaan laskutuskerroittain, luottokorttia voidaan kutsua myös maksuaikakortiksi.

Yleisluottokortilla tarkoitetaan korttia, jota sen haltija voi käyttää kortin hyväksyvissä myyntipisteissä, joiden toimialaa ei ole rajattu. Erityisluottokortilla puolestaan tarkoitetaan korttia, jonka kelpoisuus on rajoitettu tiettyihin myyntipisteisiin.

Maksusovellus

Maksusovellus on maksukortin sirulle tallennettu sovellus, joka sisältää korttimaksuominaisuuden (esim. Visa Credit, Debit MasterCard, jne.) ja sen käsittelysäännöt, kuten pankkien tai korttiyhteisön asettamat maksupääte- tai automaattikäyttöä koskevat käsittelysäännöt. Yhteisten käsittelysääntöjen lisäksi sirun maksusovellus voi sisältää kortinantajakohtaisia käyttörajoituksia ja riskienhallintaparametreja.

Maksupääte

Maksupääte on maksunsaajalla oleva järjestelmä tai laite, jolla maksukortin tiedot luetaan ja tarkistetaan. Se tallentaa osto- tai käteisnostotapahtuman tiedot ja suorittaa tarvittaessa tapahtuman varmennuksen. Tapahtumat välitetään joko suoraan tai palvelukeskuksen välityksellä pankkiin tai muulle tapahtumien vastaanottajalle.

Online-varmennus

Online-varmennuksella tarkastetaan reaaliaikaisesti kortin kelpoisuus sekä korttiin liittyvän tilin katteen riittävyys kortinantajalta.

Pankkikortti

Pankkikortti on pankin asiakkaalleen myöntämä kansalliseen käyttöön tarkoitettu maksukortti, joka on liitetty pankkitiliin. Korttia voidaan käyttää kotimaassa ostoksia kauppoissa maksettaessa ja käteisnostoja tehtäessä. Pankkikortilla ei voi maksaa verkossa.

PIN-tunnus

PIN (Personal Identification Number) eli henkilökohtainen tunnusluku on vain kortinhaltijan tiedossa oleva kortin tunnusluku. Se tarkistetaan käteisautomaatteja ja maksupäätteitä käytettäessä, jotta voidaan varmistaa, että kortin käyttäjä on oikea kortinhaltija.

Reitittäjä

Reitittäjä reitittää edelleen varmennuksen pyytäjän maksupäätteeltä tulleen varmennuskyselyn asianomaiselle kortinantajalle ja saadun vastauksen takaisin pyytäjälle. Yhdellä varmennuksella voi olla useita reitittäjiä. Reitittäjänä voi toimia reitityspalvelua tarjoava palvelukeskus, tapahtumien vastaanottaja tai kortinantaja.

Sirukortti (Integrated Circuit Card, IC Card, Smart Card, Chip Card)

Sirukortti on muovikortti, johon on upotettu muistia sisältävä turvaproessori (siru). Siru sisältää yhden tai useamman maksupäätteessä käytettävän EMV-maksusovelluksen. Lisäksi siru voi sisältää muita sovelluksia (esim. tunnistusovelluksen).

Yhtenäisen euromaksualueen säännöt edellyttävät sirun ja EMV-standardin käyttöä kortteissa. Sirujen käytöllä pyritään ehkäisemään korttien väärentämistä ja väärinkäyttöä. Nykyisten magneettijuovakorttien kopiointi ja väärentäminen on yleistynyt Euroopassa. Sirun avulla voidaan todentaa aiemmin käytössä ollutta magneettijuovatekniikkaa turvallisemmin kortinhaltijan oikeellisuus sekä kortin ja varmennustapahtuman aitous.

Varmennuspalvelu

Varmennuspalvelun avulla maksunsaaja tarkastaa kortin tiedot, ja että korttiin liitetyllä tilillä on riittävä käyttövara tavarain tai palvelun maksamiseen tai käteisnostoon sekä varaa katteen. Varmennus tehdään automaattisesti maksupäätteen kautta tai puhelimitse.

Yhdistelmäkortti

Yhdistelmäkortissa on kahden tai useamman maksusovelluksen eli maksutavan käyttömahdollisuus. Tällaisia yhdistelmäkortteja ovat esim. pankkikortti / Visa-luottokortti - yhdistelmäkortit tai MasterCard Credit/Debit-yhdistelmäkortit.